

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

«Зарубіжна література» 6 КЛАС

розроблена на основі модельної навчальної програми

«Зарубіжна література 5-9 класи»

(авт.: О. Ніколенко, О. Ісаєва, Ж. Клименко, Л. Мацевко-Бекерська, Л. Юлдашева, Н. Рудніцька, В. Туряниця, С. Тіхоненко, М. Вітко, Т. Джангобекова).

Укладачки – Ольга Ніколенко, Вікторія Туряниця, Наталія Рудніцька

ВСТУПНА ЧАСТИНА

Навчальний предмет «Зарубіжна література» є складником мовно-літературної освітньої галузі. Згідно із запропонованою модельною навчальною програмою зарубіжна література вивчається окремо як самостійний і самодостатній предмет, що має унікальну неперервну традицію викладання (з 1991 р.) в умовах Незалежності і сприяє її утвердженню. Разом із іншими складниками мовно-літературної галузі (українська мова, українська література) зарубіжна література виконує важливу націєтворчу та українознавчу роль. Викладання зарубіжної літератури здійснюється українською мовою, художні твори письменників і письменниць країн і народів світу запропоновані учнівству для читання в найкращих українських перекладах із урахуванням здобутків української перекладацької школи. Відповідно предмет «Зарубіжна література», окрім формування читацьких умінь і навичок, сприяє підвищенню рівня володіння державною мовою, формуванню якостей компетентного мовця.

Навчальний предмет «Зарубіжна література» охоплює різноманіття національних літератур і містить величезний духовний потенціал, необхідний для української молоді початку третього тисячоліття. У процесі вивчення зарубіжної літератури учні й учениці мають змогу дізнатися про інші країни, народи та культури крізь призму художніх творів, заглибитися у світ людських почуттів та стосунків, пізнати життя природи та суспільства, відчувати силу творчої фантазії та людської думки, критично мислити й співпереживати разом із літературними персонажами, краще розуміти себе та інших, цінувати «своє» (рідне, національне) і поважати «чуже» (значуще для розвитку власної особистості та української нації), формувати гуманістичний світогляд і національну свідомість на основі громадянських пріоритетів і толерантності до інших народів, рас, національностей.

Головна мета вивчення зарубіжної літератури в системі середньої освіти – прилучення учнів і учениць до найкращих здобутків класичної й сучасної художньої літератури різних країн і народів, формування компетентних читачів і читачок, здатних творчо сприймати, критично оцінювати й насолоджуватися художніми творами, брати участь у різних комунікативних ситуаціях та взаємодії (зокрема із застосуванням цифрових технологій) на підставі прочитаних художніх текстів і медіатекстів відповідно до контексту.

Предмет «Зарубіжна література» в галузі загальної середньої освіти виконує **такі функції**: 1) *пізнавально-ціннісну* (пізнання життя, людини й світу через художню літературу, формування ціннісних орієнтирів особистості в період її становлення); 2) *естетичну* (розвиток уявлень про специфіку мистецтва слова, естетичного смаку, умінь розрізняти художню вартість творів); 3) *розвивальну* (розвиток розумових і творчих здібностей, критичного мислення, індивідуального стилю пізнавальної діяльності, навичок роботи з книжкою та комп'ютером із метою розширення кола

читання, формування культури спілкування); 4) *соціально-адаптаційну* (соціокультурна адаптація особистості до умов сучасного суспільства); 5) *виховну* (виховання моральних і громадянських якостей, національної свідомості, відповідальності за збереження духовних надбань України й людства).

Вивчення зарубіжної літератури спрямоване не лише на набуття знань про доробок письменників і письменниць, окремі художні твори, літературні епохи, жанри та стилі, а передовсім покликане залучити учнів до процесу суб'єктивізації знань, пізнання довколишнього світу і самопізнання в процесі навчання, народження у свідомості школярів і школярок «власного тексту» культури, збагаченого особистісним «Я», що сприятиме розширенню емоційно-чуттєвого досвіду учнів і учениць, формуванню їхніх ціннісних орієнтацій і ставлень, залученню їх до міжкультурного діалогу через здобутки світового красного письменства. Сприяючи культурному зближенню України із країнами Європи і світу, зарубіжна література є важливим чинником духовного розвитку української нації, виховання молодого покоління патріотів, відданих національним ідеалам і водночас відкритих до здобутків інших країн і народів.

Завдання вивчення навчального предмета «Зарубіжна література» в основній школі:

- репрезентувати актуальні для школярів і школярок художні твори (класичні та сучасні), необхідні для духовної та психологічної адаптації людини в сучасному полікультурному суспільстві;
- сформувати в учнів і учениць сталу потребу в діалозі з творами словесного мистецтва, необхідність у власній рефлексії над почуттями й думками, які виникають в семантичному та естетичному полі художнього тексту;
- навчити школярів і школярок естетично сприймати літературні твори, виявляти їх художню своєрідність, розглядати в контексті розвитку загальнолюдської культури та національних культур різних країн і народів;
- розширити особистісний культурно-естетичний тезаурус учнів і учениць на основі набутих знань про художню літературу світу, практичних умінь і навичок сприймання, аналізу, інтерпретації, дослідження художніх творів зарубіжних письменників від давнини до сучасності, а також у процесі творчого діалогу із художніми текстами і відповідними медіатекстами;
- розвивати високі моральні якості школярів і школярок, їхні ціннісні орієнтації, ставлення, емоційно-чуттєву сферу особистості;
- виховувати в учнів і учениць патріотизм, повагу до національних традицій і різних культур, толерантне ставлення до «інакшості», до відмінного від власного погляду.

Структура навчального предмета «Зарубіжна література» відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти охоплює два цикли – 5-6 класи (адаптаційний цикл) і 7-9 класи (базове предметне навчання). Відповідно курс зарубіжної літератури в основній школі має два етапи: 5-6 класи – прилучення до читання художньої літератури; 7-9 класи

– системне читання художньої літератури. Передбачається, що в профільній школі (10-12 класи) буде запроваджено етап творчо-критичного читання художньої літератури.

Наскрізним стрижнем навчального предмета «Зарубіжна література» є поєднання класичної й сучасної літератури, художніх творів і медіатекстів. Це дає змогу вибудувати єдиний простір цікавих для учнівства третього тисячоліття творів, що належать до різних культур, забезпечити умови для діалогу класики й сучасності, реалізувати різновекторність у пізнавальній діяльності, залучити інтермедіальність як один із ефективних шляхів вивчення зарубіжної літератури, підвищити мотивацію учнів та учениць до читання найкращих книжок світу.

Зміст курсу поділено на розділи й теми відповідно до вікових особливостей учнів і учениць, кола читацьких уподобань підлітків. У навчальній програмі до кожного розділу запропоновано рубрики, що сприятимуть вивченню української та зарубіжних літератур з урахуванням досягнень сучасного літературознавства, культурного контексту та медіапростору: Теорія літератури (ТЛ), Література і культура (ЛК), Україна і світ (УС), Медіатекст (МТ).

Шляхи реалізації навчальної програми. Зміст навчального матеріалу, представлений у навчальній програмі, відповідає модельній програмі та відповідно Типовій освітній програмі й становить мінімально 1 годину на тиждень.

Програма містить обов'язковий і варіативний компоненти. Обов'язковий компонент – це літературні епохи, напрями, течії, художні твори зарубіжних авторів, які передбачені для обов'язкового вивчення. Варіативний компонент містить перелік художніх текстів, із яких учитель/вчителька може вибрати один або декілька відповідно до інтересів учнів і учениць, забезпечення матеріально-технічними ресурсами тощо.

Художні твори для текстуального вивчення відібрані з урахуванням психологічних та інтелектуальних можливостей школярів і школярок, а також відповідно до соціальних і культурних стрижневих інтересів і проблем, актуальних для учнів і учениць певних вікових груп. У програмі органічно поєднані твори класики й сучасності.

Навчальна програма детально окреслює очікувані результати навчання, види діяльності і тим самим визначає об'єктивні критерії оцінювання.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

Зміст навчального предмета, очікувані результати навчання, види навчальної діяльності учнів

6 КЛАС

(1 година на тиждень, 35 годин на рік)

Очікувані результати навчання	Пропонований зміст навчального предмета	Види навчальної діяльності учнів
Вступ. Художня література і мистецтво (1 година)		
<p>Учень/учениця <i>I. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації у різних комунікативних ситуаціях</i> виявляє і відтворює прихований зміст почутого повідомлення (художнього тексту, медіатексту), зокрема ідейно-естетичний смисл художніх образів, розрізняє невербальні засоби, використані для передачі прихованого змісту (6 МОВ 1.1.3-1) висловлює власну думку, вказує на конструктивні думки інших осіб, критично і толерантно ставлячись до різних поглядів (6 МОВ 1.4.2-2)</p>	<p>Специфіка художньої літератури як виду мистецтва, її подібність і відмінність від інших видів мистецтва. Художній образ, особливості його сприйняття. Роль перекладачів і перекладачок у залученні українських читачів/читачок до скарбниці світової літератури.</p> <p><i>Теорія літератури (ТЛ)</i> Художній образ, види художніх образів у літературі. Поглиблення понять: оригінал і переклад.</p> <p><i>Література і культура (ЛК)</i> Специфічні ознаки різних видів мистецтва.</p> <p><i>Україна і світ (УС)</i> Традиційні образи в</p>	<p>Різні види читання (про себе, вголос або ін.), визначення провідної думки та деталей почутого та/або прочитаного тексту, відповіді на запитання до тексту, коментування та інтерпретація тексту, розповідь про улюблений твір/книжку, написання мінітвору, виокремлення і пояснення окремих мовних явищ у своєму і чужому мовленні.</p>

<p>характеризує особливості форми (зокрема образів) усного повідомлення (художніх текстів/медіатекстів, що належать до різних видів мистецтва) (6 МОВ 1.4.3-1)</p> <p>II. Аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів</p> <p>розріняє складники структури художнього тексту/медіатексту (зокрема види художніх образів у ньому) відповідно до його жанрово-родової належності та стилєвих особливостей (6 МОВ 2.1.2-1)</p> <p>обґрунтовує значення інформації, здобутої в прочитаному художньому тексті або медіатексті (зокрема ідейно-естетичний зміст художніх образів, вплив різних видів мистецтва) (6 МОВ 2.4.1-1)</p> <p>III. Висловлювання думок, почуттів, ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема в цифровому середовищі</p> <p>записує власні міркування або інформацію з інших джерел щодо художніх образів, видів мистецтва, ролі українських перекладачів у прилученні</p>	<p><i>національних літературах.</i></p> <p>Медіатекст (МТ) Використання художніх образів у державних символах різних країн, у різних видах мистецтва. Онлайн-платформа «Емма».</p>	
--	---	--

<p>до читання зарубіжної літератури (6 МОВ 3.1.1-1)</p> <p>IV. Дослідження літературних і мовних явищ, читацької діяльності та індивідуального мовлення</p> <p>порівнює різні тексти щодо наявності/відсутності в них художніх образів і мовних явищ, які сприяють формуванню образності (6 МОВ 4.1.2-2)</p>		
<p>МІФИ НА ВСІ ЧАСИ (3 години)</p>		
<p>I. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації у різних комунікативних ситуаціях</p> <p>вичерпно відповідає на запитання за змістом почутих міфів та медіатекстів відповідно до контексту (6 МОВ 1.1.2-1)</p> <p>розуміє і відтворює зміст почутого міфу, толерантно реагує, використовуючи формули мовного етикету, етично висловлює власне ставлення до почутого (6 МОВ 1.1.2-2)</p> <p>вибірково переказує зміст почутого міфу, медіатексту (6 МОВ 1.2.1-2)</p>	<p>Поняття про міф, його відмінності від казки та легенди. Міфологія народів світу як джерело літературних сюжетів. Основні тематичні групи грецьких міфів. (1 година)</p> <p>Грецькі міфи. Боги, герої і люди в давньогрецьких міфах. Найвідоміші міфологічні образи, сюжети, мотиви Стародавньої Греції. Міф про Прометея. (1 година)</p> <p>Найвідоміші міфологічні образи, сюжети, мотиви Стародавньої Греції. Міф про Геракла. Дедал і Ікар. (1 година)</p>	<p>Різні види читання (виразне, «ланцюжком», в особах, вибіркоче, коментоване або ін.), аудіювання (відповідь на запитання за змістом почутого міфу), відтворення змісту почутого та/або прочитаного міфу, висловлення власного ставлення до подій і ситуацій у прочитаних та/або почутих міфах, вибіркочий переказ почутого та/або прочитаного міфу (або медіатексту), складання простого плану почутого та/або прочитаного тексту, формулювання висновків на основі аналізу опрацьованого тексту, візуалізація змісту сприйнятої текстової інформації (малюнки, плакат, стіннівка,</p>

<p>самостійно складає простий план почутого тексту міфу або медіатексту (6 МОВ 1.2.2-1)</p> <p>формулює запитання, щоб уточнити розуміння почутого повідомлення (художнього тексту, медіатексту) (6 МОВ 1.4.6-2)</p> <p>II. Аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів</p> <p>читає тексти міфів у різний спосіб (оглядово, вибірково тощо) відповідно до мети читання (6 МОВ 2.1.1-1)</p> <p>формулює висновки відповідно до поставленого завдання на основі аналізу опрацьованого тексту міфу та медіатексту (6 МОВ 2.2.7-1)</p> <p>розкриває актуальність прочитаних текстів, медіатекстів у контексті викликів сучасності та власних життєвих потреб (6 МОВ 2.4.2-2)</p> <p>представляє текстову інформацію (художнього тексту, медіатексту), використовуючи різні способи і засоби візуалізації змісту (6 МОВ 2.6.1-3)</p> <p>III. Висловлювання думок, почуттів, ставлень, письмова взаємодія з</p>	<p>(ТЛ) Міф.</p> <p>(ЛК) Утілення міфів народів світу в мистецтві (живопис, музика, кіно, театр, мультиплікація та ін.).</p> <p>(УС) Давні міфологічні уявлення українців (про створення світу, про природу, про добрі й злі сили). Образи Прометея, Дедала й Ікара в українській літературі. Звернення українських письменників до образів, сюжетів міфів народів світу.</p> <p>(МТ) Фільмографія: «Олімп» (режисери Н. Вілінг, А. Таппінг, Канада, Велика Британія, 2015), «Міфи Давньої Греції» (режисер С. Бержер, Франція, 2016) та ін. Онлайн-платформа «Емма».</p>	<p>комікс тощо), характеристика літературних персонажів, складання і оформлення власного висловлення із використанням доречних засобів виразності, виокремлення і розрізнення в прочитаному та/або почутому тексті мовних одиниць різних рівнів, виявлення їхньої ролі у тексті.</p>
---	---	--

<p><i>іншими особами, зокрема в цифровому середовищі</i></p> <p>складає та оформлює власне висловлення (щодо міфологічних персонажів і подій) згідно з усталеними нормами (6 МОВ 3.1.4-1)</p> <p>добирає доречні засоби мовної виразності для оформлення власного висловлення (6 МОВ 3.1.4-2)</p> <p>IV. Дослідження літературних і мовних явищ, читацької діяльності та індивідуального мовлення</p> <p>виокремлює і розрізняє у прочитаному та/або почутому тексті мовні одиниці різних рівнів, виявляє їх роль у тексті (6 МОВ 4.1.1-1)</p>		
<p>ПРИГОДИ І ФАНТАСТИКА (9 годин)</p>		
<p>I. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації у різних комунікативних ситуаціях</p> <p>характеризує вплив окремих деталей, зокрема художніх, на сприйняття слухачем (адресатом) змісту почутого художнього тексту, медіатексту (6 МОВ 1.5.3-1)</p>	<p>Жуль Верн (1828–1905). «П'ятнадцятирічний капітан» (2-3 розділи за вибором учителя). (3 години)</p> <p>Тема духовного випробування людини. Образ Діка Сенда, мужність і людяність героя. Дік Сенд і його друзі. Дік Сенд і Негоро. Проблема рабства в романі. Образи природи та ідея її пізнання у творі.</p>	<p>Різні види читання (виразне, «ланцюжком», в особах, вибіркоче, коментоване, прогнозоване або ін.), характеристика впливу окремих деталей на сприйняття змісту художнього тексту та/або медіатексту, логічне структурування власного повідомлення, дотримання норм у виборі мовленнєвих засобів, використання окремих засобів</p>

<p>логічно структурує власне повідомлення (6 МОВ 1.6.2-2)</p> <p>дотримується норм у виборі мовленнєвих засобів (6 МОВ 1.7.1-3)</p> <p>використовує окремі засоби художньої виразності у власному мовленні (6 МОВ 1.7.2-1)</p> <p>наводить приклади з художніх текстів і медіатекстів щодо вміння/невміння керувати емоціями, пояснюючи емоційний стан літературних персонажів з проєкцією на розвиток власного емоційного інтелекту (6 МОВ 1.8.3-2)</p> <p>II. Аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів</p> <p>співвідносить зміст сприйнятого художнього тексту, медіатексту з історичним і культурним контекстом (6 МОВ 2.1.3-1)</p> <p>характеризує порушені в художньому тексті, медіатексті проблеми (6 МОВ 2.2.1-1)</p> <p>проєктує власний або відомий життєвий досвід на порушені в художньому тексті, медіатексті проблеми (6 МОВ 2.2.1-2)</p>	<p>Чарльз Дікенс (1812–1870). «Різдвяна пісня в прозі». (3 години)</p> <p>Подорож Скруджа у часі й просторі. Динаміка його образу, причини духовного переродження. Реальні та фантастичні елементи в сюжеті повісті. Значення образу Різдва у творі. Ознаки фольклору (казки, пісні) у творі.</p> <p>Микола Васильович Гоголь (1809–1852). «Ніч перед Різдвом». (3 години)</p> <p>Поетичність повісті «Ніч перед Різдвом». Українські народні традиції та звичаї у творі. Поєднання фантастичного і реального. Тема кохання. Образи Оксани і Вакули. Гумор в повісті, особливості її мови. Елементи фольклору (традиційні образи – відьма, чорт, місяць та ін.; різдвяні символи; елементи казки).</p> <p><i>(ТЛ) Роман, фантастика, гумор, порівняння, інтер'єр. Поглиблення понять: повість, тема, ідея художнього твору, сюжет, персонаж. та мовних явищ у прочитаному художньому тексті/медіатексті, підготовка (усно або письмово) твору-роздуму.</i></p>	<p>художньої виразності у власному мовленні, наведення прикладів з художніх текстів/медіатекстів щодо вміння/невміння керувати емоціями, характеристика персонажів (зокрема опис і пояснення їхнього емоційного стану), висловлення власних емоцій під впливом художнього твору, співвіднесення тексту з історичним і культурним контекстом, характеристика порушених у тексті проблем, порівняльна характеристика персонажів, проєктування власного або відомого життєвого досвіду на порушені в тексті проблеми, творче опрацювання прочитаного тексту та/або медіатексту (створення фанфіку зі зміною персонажів, додаванням епізодів, розповіддю від імені персонажа або ін.), створення повідомлень (пост, коментар у чаті або ін.) на паперових носіях та/або цифрових (захищених) сервісах (за бажанням у соціальних мережах), толерантне обстоювання власної позиції з урахуванням думок учасників дискусії, дотримання засад академічної доброчесності під час онлайн-взаємодії, виявлення і пояснення окремих</p>
---	--	---

<p>творчо опрацьовує прочитаний художній текст та/або медіатекст, у разі потреби змінюючи персонажів, додаючи окремі епізоди, переказуючи прочитане з позиції одного з персонажів тощо (6 МОВ 2.7.1-1)</p> <p>III. Висловлювання думок, почуттів, ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема в цифровому середовищі</p> <p>створює невеликі типові повідомлення (пост, коментар у чаті або ін.) щодо прочитаних творів або медіатекстів на спеціальних (захищених) цифрових сервісах і в соціальних мережах (6 МОВ 3.2.1-1)</p> <p>толерантно обстоює власну позицію, звертає увагу на спільні і різні думки учасників дискусії (6 МОВ 3.2.2-3)</p> <p>дотримується засад академічної доброчесності під час онлайн-взаємодії (6 МОВ 3.2.3-2)</p> <p>IV. Дослідження літературних і мовних явищ, читацької діяльності та індивідуального мовлення</p> <p>вирізняє і пояснює окремі літературні (фантастика, гумор, інтер'єр, порівняння та ін.) та мовні явища у</p>	<p><i>(ЛК) Традиції фольклору (казка, пісня, народні образи) у творах Ч. Дікенса і М. В. Гоголя. Утілення сюжетів і мотивів прочитаних творів у мистецтві.</i></p> <p><i>(УС) М. В. Гоголь і Україна, музеї М. В. Гоголя в Україні (Полтавщина). Висловлювання українських митців про творчість Ж. Верна, Ч. Дікенса, М. В. Гоголя. Українські переклади класичних і сучасних творів зарубіжної літератури.</i></p> <p><i>(МТ) Фільмографія: «Робінзон Крузо» (режисер Р. Харді, США, 1997), «Різдвяна історія» (режисер Р. Земекіс, США, 2009), «Міо, мій Міо» (режисер В. Грамматиков, Швеція, СРСР, Норвегія, 1987), «Чи вмієш ти свистати, Юганно» (режисер Р. Хаммеріх, Швеція, 1994) та ін. Онлайн-платформа «Емма».</i></p>	<p>літературних (фантастика, гумор, інтер'єр, порівняння та ін.) та мовних явищ у прочитаному художньому тексті/медіатексті, підготовка (усно або письмово) твору-роздуму.</p>
---	--	--

<p>прочитаному художньому тексті та/або медіатексті (6 МОВ 4.1.2-1)</p>		
<p>НЕ ЗДАВАТИСЯ В ЖИТТЄВИХ ВИПРОБУВАННЯХ (8 годин)</p>		
<p><i>I. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації у різних комунікативних ситуаціях</i></p> <p>уважно слухає монологічні/діалогічні висловлювання, зважаючи на мету та умови спілкування, особливості текстів (художніх текстів, медіатекстів) (6 МОВ 1.1.1-1)</p> <p>відтворює основні думки і факти, окремі висловлювання персонажів у літературному творі, що розкривають зміст почутого повідомлення (6 МОВ 1.2.2-3)</p> <p>знаходить у почутому художньому тексті, медіатексті відповіді на поставлені запитання (6 МОВ 1.3.1-1)</p> <p>розрізняє відому і нову для себе інформацію (6 МОВ 1.3.1-2)</p> <p>використовує вербальні та невербальні засоби для ефективної комунікації із співрозмовниками (6 МОВ 1.7.1-1)</p>	<p>Джек Лондон (1876–1916). «Жага до життя». (2 години)</p> <p>Самовладання, воля до життя головного героя оповідання Дж. Лондона, його мужність у сутичках із суворою природою та життєвими обставинами. Збереження моральних переконань у моменти смертельної небезпеки. Роль пейзажних і портретних замальовок у відтворенні внутрішнього стану головного героя. Проблеми зрадництва та духовної стійкості у творі.</p> <p>Анна Гавальда (нар. 1970). «35 кіло надії». (3 години)</p> <p>Теми школи, родини, життєвого покликання особистості. Грегуар Дюбоск на шляху дорослішання (болісне переживання самотності й нерозуміння з боку інших, пошук власної духовної сутності та улюбленої справи). Складні випробування та їх роль у формуванні</p>	<p>Різні види читання (виразне, «ланцюжком», в особах, вибіркоче, коментоване, прогнозоване або ін.), аудіювання (відтворення думок і фактів, висловлювань персонажів у почутому та/або прочитаному художньому тексті), знаходження в почутому та/або прочитаному тексті відповідей на поставлені запитання, розрізнення відомої і нової інформації, використання вербальних і невербальних засобів для ефективної комунікації із співрозмовниками, формулювання теми та основної думки тексту, виокремлення в художньому тексті/медіатексті мікротем, поєднання в межах одного або кількох текстів різних видів інформації (словесної, графічної, числової тощо), характеристика емоційного стану літературних персонажів, проектування власної поведінки в ситуаціях, подібних до тих, що зображено в художньому</p>

<p>II. Аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів</p> <p>формулює тему та основну думку художнього тексту, медіатексту (6 МОВ 2.2.3-1)</p> <p>виокремлює в художньому тексті, медіатексті мікротеми (6 МОВ 2.2.3-2)</p> <p>поєднує інформацію, подану в різні способи (словесну, графічну, числову тощо) у межах одного або кількох текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів) (6 МОВ 2.2.5-1)</p> <p>характеризує емоційний стан літературних персонажів, їхню поведінку і вчинки, виявляючи толерантність (6 МОВ 2.3.1-1)</p> <p>проєктує власну поведінку в ситуаціях, подібних до тих, що зображено в художньому тексті, медіатексті (6 МОВ 2.3.1-3)</p> <p>III. Висловлювання думок, почуттів, ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема в цифровому середовищі</p> <p>створює письмові тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) визначених типів, стилів і жанрів,</p>	<p>характеру підлітка. Образ дідуся Леона як моральний приклад і опора для хлопчика. Відкритий фінал повісті.</p> <p>Міхаель Андреас Гельмут Енде (1929–1995). «Джим Гудзик і машиніст Лукас». (3 години)</p> <p>Теми дружби, взаємодопомоги, поваги до представників різних рас, націй, національностей, народів. Образи Джима Гудзика та Лукаса як позитивних казкових героїв, які сміливо вступають у боротьбу зі злом і насильством. Роль фантастики у творі. Елементи казки. Моральні цінності, що утверджуються у творі.</p> <p><i>(ТЛ) Портрет, проблема і проблематика літературного твору. Поглиблення понять: тема, ідея, герой/героїня художнього твору (вплив обставин на формування характеру і вчинки, внутрішній світ героя/героїні).</i></p> <p><i>(ЛК) Утілення сюжетів прочитаних творів у різних видах мистецтва.</i></p>	<p>тексті/медіатексті, створення письмових текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів) на підставі прочитаного тексту і власного життєвого досвіду, створення власного тексту або медіатексту із наслідуванням окремих стилізованих рис прочитаних художніх текстів/медіатекстів.</p>
---	---	--

<p>зважаючи на мету, адресата, власний життєвий досвід (6 МОВ 3.1.2-1)</p> <p>IV. Дослідження літературних і мовних явищ, читацької діяльності та індивідуального мовлення</p> <p>наслідує окремі стильові риси прочитаних художніх текстів, медіатекстів у процесі створення власного тексту чи медіатексту для взаємодії з іншими особами (наприклад, портрет (Дж. Лондон), мотиваційний лист для вступу до закладу освіти (А. Гавальда), лист відомій людині (К. Гагеруп), новий епізод про казкові пригоди персонажів (М. Енде, К. Нестлінгер) або ін.) (6 МОВ 4.2.3-1)</p>	<p>(УС) Твори сучасних українських письменників для дітей і про дітей.</p> <p>(МТ) Фільмографія: «Любов до життя» (режисер К. Суайгерт, США, 2012), «35 кіло надії» (режисер О. Ланглуа, Бельгія, Франція, 2005), «Джим Гудзик і машиніст Лукас» (режисер Д. Ганзель, Німеччина, 2018), «Конрад, або Дитина з бляшанки» (режисер К. Шреден, ФРН, 1983), «Маркус і Діана» (режисер С. Шарффенберг, Норвегія, 1986) та ін. Онлайн-платформа «Емма».</p>	
<p>БАРВИ СВІТОВОЇ ПОЕЗІЇ (3 години)</p>		
<p>I. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації у різних комунікативних ситуаціях</p> <p>унаочнює та візуалізує почутий художній текст (самостійно або з допомогою інших осіб), використовуючи різні засоби (малюнки,</p>	<p>Мацуо Басьо (1644–1694). Хайку. (1 година)</p> <p>Відображення японських уявлень про красу в поезії митця. Лаконізм форми та широта художнього змісту хайку. Зображення станів природи в ліриці Мацуо Басьо. Роль художньої деталі. Підтекст.</p>	<p>Різні види читання (виразне, «ланцюжком», в особах, вибіркоче, коментоване або ін.), унаочнення та візуалізація почутого та/або прочитаного художнього тексту (малюнки, аплікації, фотоколаж та ін.), визначення ключових слів у почутому та/або прочитаному художньому тексті та медіатексті, формулювання теми та ідеї почутого</p>

<p>аплікації, фотоколаж та ін.) для відтворення змісту (6 МОВ 1.2.3-1) визначає ключові слова в почутому художньому тексті та медіатексті (6 МОВ 1.3.1-3) формулює тему та ідею почутого художнього тексту, медіатексту (6 МОВ 1.4.1-1) характеризує особливості форми усного повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), зумовлені змістом (6 МОВ 1.4.3-1) розповідає про власний емоційний стан, описуючи окремі відтінки настрою, почуттів, переживань під час сприймання художнього тексту, медіатексту (6 МОВ 1.8.1-1) регулює власні емоції під час презентації повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), художньої декламації (6 МОВ 1.8.2-1)</p> <p>II. Аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів</p> <p>визначає спільні та різні елементи змісту і форми поетичних художніх текстів (6 МОВ 2.2.4-1)</p>	<p>Роберт Бернс (1759–1796). «Моє серце в верховині...». (1 година) Ідея любові до батьківщини у вірші Р. Бернса. Антитеза (рідний край – чужина). Елементи фольклору (традиційні образи, постійні епітети, повтори та ін.).</p> <p>Генрі Лонгфелло (1807–1882). «Пісня про Гайавату» («Люлька згоди»). (1 година) Міфи північноамериканських індіанців та їхнє втілення в поемі «Пісня про Гайавату». Елементи фольклору у творі (пісні, казки, легенди). Образ Гайавати. Ідеї миру, національного єднання, відданого служіння народові.</p> <p><i>(ТЛ) Хайку, епітет, метафора. Поглиблення поняття: віри.</i></p> <p><i>(ЛК) Початкові відомості про специфіку розуміння краси в різних культурах.</i></p> <p><i>(УС) Видатні українські перекладачі творів зарубіжних поетів.</i></p>	<p>та/або прочитаного художнього тексту та медіатексту, характеристика форми усного повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), розповідь про власний емоційний стан (настрої, почуття, переживання) під час сприймання художнього тексту/медіатексту, презентація повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), визначення спільних та різних елементів змісту і форми поетичних художніх текстів, розпізнавання в художньому тексті основних виражальних засобів, пояснення їх ролі, ілюстрування або створення власного медійного продукту за мотивами прочитаного художнього тексту (буктрейлер, мультфільм, відеоролик або ін.), створення власного висловлювання (письмовий мінітвір за прочитаним художнім текстом), знаходження і виправлення недоліків і помилок у власному висловлюванні, пояснення окремих виправлень у власному висловлюванні, аналіз змісту написаного з погляду цілісності та повноти викладу, відтворення окремих художніх засобів (епітет, метафора та</p>
---	---	--

<p>розпізнає в художньому тексті основні виражальні засоби (6 МОВ 2.2.6-2) за мотивами прочитаного художнього тексту створює власний медійний продукт (буктрейлер, мультфільм, відеоролик або ін.) (6 МОВ 2.7.2-1)</p> <p>III. Висловлювання думок, почуттів, ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема в цифровому середовищі</p> <p>добирає доречні засоби мовної виразності для оформлення власного висловлювання (письмовий мінітвір за прочитаним художнім текстом) (6 МОВ 3.1.4-2)</p> <p>знаходить і виправляє недоліки та помилки в змісті, будові й мовному оформленні власних висловлень (6 МОВ 3.3.1-1)</p> <p>пояснює окремі виправлення у власному висловлюванні (6 МОВ 3.3.1-2)</p> <p>аналізує зміст написаного з погляду цілісності та повноти викладу (6 МОВ 3.3.2-1)</p> <p>IV. Дослідження літературних і мовних явищ, читацької діяльності та індивідуального мовлення</p>	<p>(МТ) Фільмографія: документальні фільми про природу США, Японії, Шотландії, «Пісня про Гайавату» (режисер Д. Шор, Канада, США, 1997) та ін. Онлайн-платформа «Емма».</p>	<p>ін.) для втілення власних творчих намірів, урізноманітнення власного мовлення завдяки читанню літературних творів, робота зі словниками і довідковими джерелами.</p>
---	---	---

<p>відтворення окремих художніх засобів (хайку, епітет, метафора та ін.) для втілення власних творчих намірів (6 МОВ 4.2.2-1)</p> <p>урізноманітнює власне мовлення завдяки читанню літературних творів, роботі із словниками та довідковими джерелами (6 МОВ 4.2.4-1)</p>		
--	--	--

ЗАМИСЛЮЄМОСЯ ПРО МАЙБУТНЄ (3 години)

<p><i>I. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації у різних комунікативних ситуаціях</i></p> <p>визначає основну мету (думку) почутого художнього тексту, медіатексту (6 МОВ 1.4.4-1)</p> <p>прогнозує перебіг комунікації та/або подій в художньому тексті, медіатексті (6 МОВ 1.4.4-2)</p> <p>розпізнає наявні в почутому повідомленні (зокрема художньому тексті, медіатексті) факти, судження та аргументи (6 МОВ 1.4.6-1)</p> <p>обґрунтовує достовірність, повноту інформації, у разі потреби звертаючись до відповідних джерел, доречно</p>	<p>Рей Дуглас Бредбері (1920–2012). «Усмішка». (1 година)</p> <p>Проблема руйнування духовних цінностей в оповіданні «Усмішка». Образ Тома, його розвиток під впливом подій, мимовільним учасником яких він стає. Значення образу Джоконди для розкриття авторського задуму. Ідея особистої відповідальності у творі. Віра автора в силу мистецтва, яке здатне врятувати душу людини та світ.</p> <p>Роберт Шеклі (1928–2005). «Запах думок». (2 години)</p> <p>Фантастичний світ оповідання. Духовне й фізичне випробування головного героя (Кліві). Уславлення могутності, розуму та</p>	<p>Різні види читання (виразне, «ланцюжком», в особах, вибіркоче, коментоване або ін.), визначення основної мети (думки) почутого та/або прочитаного художнього тексту/медіатексту, прогнозування перебігу комунікації та/або подій у художньому тексті/медіатексті, розпізнавання в почутому та/або прочитаному художньому тексті та медіатексті фактів, суджень, аргументів, обґрунтування достовірності й повноти інформації зі зверненням до відповідних джерел і цитат, характеристика почутого художнього тексту/ медіатексту з погляду правил спілкування, характеристика художніх деталей та</p>
---	--	--

<p>цитуючи окремі фрагменти почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту тощо) (6 МОВ 1.5.1-1)</p> <p>характеризує почуте повідомлення (зокрема художній текст, медіатекст) з погляду основних правил спілкування (6 МОВ 1.5.1-2)</p> <p>характеризує вплив художніх деталей на сприйняття почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту) (6 МОВ 1.5.3-1)</p> <p>II. Аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів</p> <p>пояснює функцію заголовка для розуміння змісту художнього твору (6 МОВ 2.1.2-1)</p> <p>піддає сумніву інформацію з тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) на підставі розрізнення фактів і суджень про факти (6 МОВ 2.2.2-3)</p> <p>визначає актуальність художнього тексту, медіатексту на основі власного досвіду та досвіду інших осіб (6 МОВ 2.4.2-1)</p>	<p>інтуїції людини, її здатності не схилитися в екстремальних ситуаціях.</p> <p>(ТЛ) <i>Художня деталь. Поглиблення понять: тема, ідея, оповідання (фантастичне, науково-фантастичне оповідання).</i></p> <p>(ЛК) <i>Картина «Мона Ліза» Л. да Вінчі. Образ майбутнього у творах сучасного мистецтва (живопис, кіно, музика та ін.).</i></p> <p>(УС) <i>Українські ісьменники-фантасти, їхні твори для дітей.</i></p> <p>(МТ) <i>Медіапрогнозування майбутнього. Онлайн-платформа «Емма».</i></p>	<p>їхнього впливу на сприйняття, пояснення заголовку художнього тексту, оцінювання інформації на підставі розрізнення фактів і суджень про факти, визначення актуальності художнього тексту, використання достовірних текстових/медіатекстових джерел інформації для розв'язання завдань, переказ змісту художнього тексту/медіатексту, фіксація елементів художнього тексту і медіатексту з допомогою графічних позначок, дискусія (очно або в онлайн-середовищі), порівняння позицій учасників дискусії, обстоювання власної позиції, взаємодія з іншими особами в цифровому середовищі, створення власного фантастичного тексту або медіатексту на тему майбутнього.</p>
---	---	---

використовує для розв'язання завдань актуальні та достовірні текстові/медіатекстові джерела інформації (6 МОВ 2.5.2-1)
переказує зміст тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) у різний спосіб відповідно до завдання (6 МОВ 2.6.1-1)
фіксує елементи тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту), оптимізуючи написане за допомогою окремих графічних позначок (6 МОВ 2.6.1-2)

III. Висловлювання думок, почуттів, ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема в цифровому середовищі

дискутує в онлайн-середовищі на знайомі теми, пов'язані із власним читацьким досвідом, літературними уподобаннями (6 МОВ 3.2.2-1)
порівнює позиції учасників дискусії (6 МОВ 3.2.2-2)
толерантно обстоює власну позицію, звертає увагу на спільні і різні думки учасників дискусії (6 МОВ 3.2.2-3)

<p>взаємодіє з іншими особами у цифровому середовищі, дбаючи про безпеку (6 МОВ 3.2.3-1)</p> <p><i>IV. Дослідження літературних і мовних явищ, читацької діяльності та індивідуального мовлення</i></p> <p>наслідує окремі стилеві риси текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів) у процесі створення власного фантастичного тексту або медіатексту на тему майбутнього для взаємодії з іншими особами (6 МОВ 4.2.3-1)</p>		
<p>ПІДСУМКИ (1 година)</p>		
<p><i>I. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації у різних комунікативних ситуаціях</i></p> <p>вказує на окремі особливості, що сприяють або заважають ефективній комунікації в конкретній ситуації спілкування (6 МОВ 1.5.2-1)</p> <p>доброзичливо висловлює своє ставлення до думок та позицій інших осіб, зважаючи на неповноту або суперечливість почутої інформації (6 МОВ 1.6.1-1)</p>	<p>Види художніх образів у прочитаних художніх текстах і медіатекстах. Актуальна проблематика класичних і сучасних творів. Міфологічні образи і сюжети, їх утілення в різних видах мистецтва. Фантастика та її роль у художній літературі. Моральні якості літературних героїв та героїнь у життєвих випробуваннях. Засоби художньої виразності у поетичних і прозових творах. Сучасні ресурси зарубіжної літератури для учнів (друковані, цифрові). (1 година)</p>	<p>Виявлення особливостей, що сприяють або заважають ефективній комунікації в конкретній ситуації спілкування, висловлювання доброзичливого ставлення до думок і позицій інших осіб, наведення аргументів і прикладів на підтвердження власної позиції (поглядів, ідей, переконань), вибір стилю мовлення відповідно до мети, потреб і умов спілкування, використання вербальних і невербальних засобів для збагачення особистої комунікації і створення комфортної атмосфери спілкування,</p>

<p>наводить кілька аргументів і прикладів на підтвердження власної позиції, доречні цитати з тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) для увиразнення власних поглядів, ідей, переконань (6 МОВ 1.6.2-1)</p> <p>добирає стиль мовлення відповідно до мети, потреб і умов спілкування (6 МОВ 1.7.1-2)</p> <p>використовує потрібні вербальні та невербальні засоби для збагачення міжособистісної комунікації позитивними емоціями, створення комфортної атмосфери спілкування, спонукання співрозмовників до певних дій (6 МОВ 1.8.3-1)</p> <p><i>II. Аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів</i></p> <p>залежно від мети читання обирає самостійно або за допомогою інших осіб тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) для читання, які належать до різних стилів і жанрів, аргументує свій вибір (6 МОВ 2.5.1-1)</p> <p>ефективно використовує інформаційні ресурси (бібліотеки, сайти тощо) для задоволення власних читацьких потреб і</p>		<p>обрання (самостійно або з допомогою інших осіб) художніх текстів/медіатекстів, використання інформаційних ресурсів (бібліотеки, сайти тощо) для розширення кола читання, створення власного висловлювання (відгук про улюблений твір), висловлювання в захищеному цифровому середовищі щодо власної читацької діяльності, порівняння класичних і сучасних текстів в аспектах порушених проблем і тем, видів художніх образів, мовних явищ, творче використання мовних засобів (обрання із запропонованих варіантів доречних та обґрунтування власного вибору).</p>
---	--	---

<p>розширення кола читацьких інтересів (6 МОВ 2.5.1-3)</p> <p>III. Висловлювання думок, почуттів, ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема в цифровому середовищі</p> <p>оформлює власне висловлення (відгук про улюблений твір), враховуючи основні засади академічної доброчесності (6 МОВ 3.1.3-1)</p> <p>висловлюється в захищеному цифровому середовищі щодо власної читацької діяльності (6 МОВ 3.2.1-2)</p> <p>IV. Дослідження літературних і мовних явищ, читацької діяльності та індивідуального мовлення</p> <p>порівнює класичні й сучасні тексти щодо наявності в них порушених проблем і тем, видів художніх образів, мовних засобів (6 МОВ 4.1.2-2)</p> <p>творчо використовує мовні засоби, обираючи із запропонованих варіантів доречні нестандартні рішення, обґрунтовуючи власний вибір (6 МОВ 4.2.1-1)</p>		

